Kinh Samaṇamaṇḍika (Samaṇamaṇḍika Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

78- KINH SAMANAMUNDIKA • • •

(Samanamundika Suttăỷ

260. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn trú ở Sãvatthi (Xá-yệ)9 Jetavana (Kỳ Viên), tại tinh xá ông Anãthapindika (Cấp Cô Độc). Lúc bấy giờ, du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika, trú ở tinh xá của Mallikã tại Ekasãlaka, có hàng cây tinduka bao quanh, được xây dựng để tranh luận,12 cùng với đại chúng du sĩ khoảng ba trăm vị. Rồi thợ mộc Pancakanga vào buổi sáng sớm, đi ra khỏi Sãvatthi để yết kiến Thế Tôn. Thợ mộc Pancakanga suy nghĩ: “Nay không phải thời để yết kiến Thế T6n, Thế Tôn đang an tịnh thiền tọa; cũng không phải thời để yết kiến các vị Tỷ-kheo đang tu dưỡng tâm ý? các vị Tỷ-kheo đang an tịnh thiên tọa. Ta hãy đi đến tinh xá của Mallikã tại Ekasãlaka, có hàng cây tinduka bao quanh, được xây dựng để tranh luận, đi đến du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika.,, Rồi thợ mộc Pancakanga đi đến tinh xá của Mallikã tại Ekasãlaka, có hàng cây tinduka bao quanh, được xây dựng để tranh luận. LÚC bây giờ du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika đang ngôi với đại chúng du si, đang lớn tiếng, cao tiếng, to tiếng bàn luận nhiều vấn đề phù phiếm3 như vương luận, tặc luận, đại thân luận, binh luận? bố uý luận? chiến đấu luận, thực luận, ẩm luận, y luận, sàn^ luận, hoa man luận, hương liệu luận, thân tộc luận, xa thừa luận, thôn luận, tran luận, thị luận, quốc độ luận, phụ nữ luận, anh hùng luận, câu chuyện bên lề đườnẹ, câu chuyện tại chỗ lấy nước, câu chuyện về người đã chết, tạp thoại luận, thể giới luận, hải dương luận, hiện hữu và vô hiện hữu luận. Du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika, thấy thợ mộc Pancakanga từ xa đi đến, thấy vậy liền khuyến cáo chúng của mình: —Các Tôn giả hãy nhỏ tiếng! Các Tôn giả hãy lặng tiếng! Nay thợ mộc Pancakaốệa, đệ tử của Sa-môn Gotama đang đên. Khi nào các đệ tử gia chủ mặc áo trắng của Sa-môn Gotama trú ở Sãvatthi, thời thợ mộc Pancakanga là một trong những vị ấy. Các vị Tôn giả ấy ưa mên an tịnh, được tu tập về an tịnh, tán thán an tịnh, nếu biết chúng này an tịnh, có thể ghé tại đây.

1 Xem MNỈd. 83, 304. Kinh tương đương trong bộ Trung A-hàm kinh là Ngũ chi vật chủ kinh (7.01.0026.179.0720a28). ' ' ~ 2 Samayappạvãdake. MA, III. 266 viết đây là một ngôi vườn (ãrãma); các Bà-la-môn, du sĩ Kỳ-na giáo, các du sĩ lõa thể thường hội họp tranh luận tại đây. 3 Xem M. 76, Sandaka Sutta (Kinh Sandakấ); M. 77. Mahãsakuỉudãyỉ Sutta (Đại kinh Sakuỉudãyí).

Rồi các du sĩ ấy đều im lặng. 261. Thợ mộc Pancakanga đi đến du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika; sau khi đến, nói lên những lời chào đón hỏi thăm với du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika; sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu, liền ngồi xuống một bên. Rồi du sĩ Uggãhamãna nói với thợ mộc Pancakanga đang ngồi một bên: -Này thợ mộc, ta chủ trương rằng một người thành tựu bốn pháp5

người ấy sẽ được thiện cụ túc, thiện tối thắng, là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng. Thế nào là bốn? Ở dây, này thợ mộc? không làm ác nghiệp về thân, không nói lời ác5 không tư duy ác tư duy, không sinh sống [bằng] nếp sông ác. Này thợ mộc, ta chủ trương răng một người nào thành tựu bôn pháp này, người ấy sẽ được thiện cụ túc, thiện tối thắng, là Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng. Rồi thợ mộc Pancakanga không hoan hỷ, không kích bác lời nói của du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika; không hoan hỷ, không kích bác, từ chỗ ngồi đứng dậy ra đi, với ý nghĩ: “Từ Thế Tôn, ta sẽ biết ý nghĩa lời nói này." Rồi thợ mộc Pancakanga đen eno The Ton, sau khi đen, đanh le The Ton roi ngôi xuống một bên. Ngồi xuống một bên5 thợ mộc Pancakanga thưa lại với Thế Tôn tất cả câu chuyện giữa mình với du sĩ Ưggãhamãna, con của Samanamundika. 262. Khi nghe nói vậy? Thế Tôn nói với thợ mộc Pancakanga: -Nếu sự tình là như vậy thời một đứa con nít còn bé nhỏ, vô trí, nằm ngửa45 sẽ được thiện cụ túc, thiện tối thắng, là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, là bậc Vô năng thắng đúng như lời du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika. Này thợ mộc5 đối với đứa con nít nhỏ bé, vô trí, nằm ngửa, không có nghĩ: "Bây là than”,5 từ đâu nó có thê làm ác nghiệp vê thân, trừ ra chỉ biêt quơ tay quơ chân? Này thợ mộc? đối với đứa con nít nhỏ bé, vô trí, nằm ngửa, không có nghĩ: "Đây là lời n6i", từ đâu nó có thể làm ác nghiệp về lời nói, trừ ra chỉ biết khóc? Này thợ mộc5 đối với đứa con nít nhỏ bé5 vô trí, nằm ngửa, không có nghĩ: "Đây là tư duy", từ đâu nó có thê tư duy ác tư duy, trừ ra chỉ biêt bập bẹ?6 Này thợ mộc, đối với đứa con nít nhỏ bé? vô trí, nằm ngửa, không có nghĩ: “Bây là nghề sinh s6ng", từ đâu nó có thê sinh sông băng nêp sông ác, trừ ra chỉ biêt bú sữa mẹ? Nếu sự tình là vậy, này thợ mộc, thời một đứa con nít còn nhỏ bé, vô trí, nằm ngửa, sẽ được thiện cụ túc9 thiện tối thắng, là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng đúng như lời du sĩ Uggãhamãna, con của Samanamundika. 263. Này thợ mộc? Ta chủ trương rằng một người thành tựu bốn pháp, người ấy sẽ không được thiện cụ túc, thiện tối thắng, không là bậc Sa-môn thành đạt

4 MI. 394. 5 Kãyotỉpi na hotỉ. MA. III. 267 viết: “N6 không biết sự sai khác giữa thân nó và thân người khác.,, 6 Khóc hay cười tùy theo cảnh giới địa ngục hay thiên giới nó được sanh ra. Xem MA. III. 268.

tối thượng, vô năngệ thắng và như vậy để xác chứng7 đứa con nít bé nhỏ, vô trí, nằm ngửa này. Thê nào là bốn? Ở đây, này thợ mộc5 không làm ác nghiệp về thân, không nói lời ác ngữ, không tư duy ác tư duy, không sinh sống [băng] nếp sống ác. Này thợ mộc, Ta chủ trương rằng một người thành tựu bốn pháp này, người ấy sẽ không được thiện cụ túc, thiện tối thắng, không là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng. Này thợ mộc? Ta chủ trương rằng một người thành tựu mười pháp, người ấy sẽ được thiện cụ túc, thiện tối thắng, là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng. Ta nói rằng, những [pháp] này, này thợ mộc, cần phải được người ấy hiểu là những bất thiện giới. Ta nói rằng, này thợ mộc5 những bất thiện giới cân phải được người ây niêu là từ đây sanh (itosamutthana). Ta nói răng, này thợ mộc5 ở đây cân phải được người ây hiêu là những bât thiện giới được diệt trừ không có dư tàn. Ta nói rằng? này thợ mộc,

cần phải được người ấy hiểu là thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bất thiện giới. Ta nói rằng, này thợ mộc? những [pháp] này cần phải được người ấy hiểu là những thiện giới. Ta nói rằng, này thợ mộc, những thiện giới cần phải được người ấy hiểu là từ đây sanh. Ta nói rằng, này thợ mộc, ở đây cần phải được người ấy hiểu là những thiện giới được diệt trừ không có dư tàn. Ta nói rằng, này thợ mộc, cần phải được người ấy hiểu là thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các thiện giới. Ta nói rằng, này thợ mộc, những [pháp] này cần phải được người ấy hiểu là những bất thiện tư duy. Ta nói rằng, này thợ mộc, cần phải được người ấy hiểu là những bất thiện tư duy từ nơi đây sanh. Ta nói rằng, này thợ mộc, ở đây cần phải được người ấy hiểu các bất thiện tư duy được diệt trừ không có dư tàn. Ta nói rằng, này thợ mộc, cần phải được người ấy hiểu là thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bất thiện tư duy. Ta nói rang, này thợ mộc, những [pháp] này cân phải được người ây hiêu là những thiện tư duy. Ta nói rằng, này thợ mộc, cần phải được người ấy hiểu là những thiện tư duy từ nơi đây sanh. Ta nói rằng, này thợ mộc, ở đây cần phải được người ấy hiểu là các thiện tư duy được trừ diệt không có dư tàn. Ta nói rằng, này thợ mộc? cần phải được người ấy hiểu là thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các thiện tư duy. 264. Và này thợ mộc, thế nào là bất thiện giới? Thân nghiệp bất thiện, khẩu nghiệp bất thiện, nếp sống ác. Những pháp này, này thợ mộc, được gọi là bất thiện giới. Và này thợ mộc? những bất thiện giới này sanh khởi như thế nào? Sự sanh khởi của chúng cũng được nói đến. cần phải trả lời là từ tâm sanh khởi. Thế nào là tâm? Tâm có nhiều loại, đa chủng, sai biệt: Tâm có tham, có sân, có si, từ đây những bất thiện giới sanh khởi. Và này thợ mộc, những bất thiện giới này từ đâu được trừ diệt không có

7 Samadhigayha titthati. Xem MLS. II. 184, n. 2.

dư tàn? Sự trừ diệt của chúng cũng được nói đến. Ở đây, này thợ mộc, một Tỷ- kheo? sau khi đoạn trừ thân ác hạnh, tu tập thân thiện hạnh; sau khi đoạn trừ khẩu ác hạnh, tu tập khẩu thiện hạnh; sau khi đoạn trừ ỵ ác hạnh, tu tập ý thiện hạnh; sau khi đoạn trừ nếp sống ác, sinh sống với nếp sống chánh. Ở dây, những bất thiện giới ấy được trừ diệt, không có dư tàn. Thực hành như thế nào, này thợ mộc, là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bất thiện giới? Ở đây, này thợ mộc, vị Tỷ-kheo khởi lên ý muốn,89nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các ác, bất thiện pháp từ trước chưa sanh không được sanh khởi; khởi lên ý muốn, nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các ác, bất thiện pháp đã sanh được trừ diệt; khởi lên ý muốn, nỗ lực? tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các thiện pháp chưa sanh nay được sanh khởi; khởi lên ý muốn? nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các thiện pháp đã sanh có thể duy trì, không có mơ hồ, được tăng trưởng, được quảng dại, được tu tập, được viên mãn. Sự thực hành như vậy, này thợ mộc? là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bất thiện giới. 265. Và này thợ mộc? thế nào là thiện giới? Thân nghiệp thiện, khẩu nghiệp thiện, nếp sống thanh tịnh mạng. Những pháp này, này thợ mộc, được gọi là thiển giới. Và này thợ mộc? những thiện giới này sanh khởi như thế nào? Sự sanh khởi

của chúng cũng được nói đến. cần phải trả lời là từ tâm sanh khởi. Thế nào là tâm? Tâm có nhiều loại, đa chủng, sai biệt: Tâm không tham, không sân, không si, từ đây những thiện giới sanh khởi. Và này thợ mộc? những thiện giới này từ đâu được trừ diệt, không có dư tàn? Sự trừ diệt của chúng cũng được nói đến. Ở dây, vị Tỷ-kheo có giới hạnh, không chấp trước giới (sĩlamayoỸ và vị này như thật tuệ tri Tâm giải thoát, Tuệ giải thoát. Ở đây,10 những thiện giới ấy được trừ diệt, không có dư tàn. Thực hành như thế nào, này thợ mộc, là sự thực hành đưa đến trừ diệt các thiện giới? Ở đây, này thợ mộc, vị Tỷ-kheo khởi lên ý muốn, nỗ lực5 tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các ác5 bất thiện pháp chưa sanh không được sanh khởi;... khiến cho các ác, bất thiện pháp đã sanh được trừ diệt;... khiến cho các thiện pháp chưa sanh nay được sanh khởi; khởi lên ý muốn? nỗ lực5 tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các thiện pháp đã sanh có thể duy tri, không có mơ hồ9 được tăng trưởng, được quảng đại, được tu tập, được viên mãn. Sự thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các thiện giới. 266. Và này thợ mộc, thê nào là bât thiện tư duy? Dục tư duy, sân tư duy, hại tư duy. Những pháp này, này thợ mộc, được gọi là bất thiện tư duy.

II. II. 9 MA. III. 270 giải thích sĩĺavã hoti no ca sĩlamayo nghĩa là vị ấy thành tựu giới hạnh và không còn việc gì phải làm thêm nữa. 10 Yattha. Đây là quả vị A-lahán. Xem MA. III. 270.

78. KINH SAMANAMUNDIKA 583

Và này thợ mộc, những bât thiện tư duy này sanh khởi như thê nào? Sự sanh khởi của chúng cũng được nói đến. cần phải trả lời là từ tưởng sanh khởi. Thế nào là tưởng? Tưởng có nhiều loại, đa chủng, sai biệt: Dục tưởng, sân tưởng, hại tưởng, từ đây những bất thiện tư duy sanh khởi. Và này thợ mộc, những bất thiện tư duy này từ đâu được trừ diệt, không có dư tàn? Sự trừ diệt của chúng cũng được nói đến. Ở đây, này thợ mộc, vị Tỷ- kheo ly dục5 ly bất thiện pháp5 chứng và trú Thiền thứ nhất, một trạng thái hỷ lạc do ly dục sanh, với tầm với tứ. Ở đây, những bất thiện tư duy được trừ diệt, không có dư tàn. Và sự thực hành như thế nào5 này thợ mộc? là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bất thiện tư duy? Ở đây? vị Tỷ-kheo khởi lên ý muốn, nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm? sách tấn tâm khiến cho các ác? bất thiện pháp chưa sanh không được sanh khởi;... khiến cho các ác, bất thiện pháp đã sanh được trừ diệt;... khiến cho các thiện pháp chưa sanh nay được sanh khởi; khởi lên ý muốn? nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các thiện pháp đã sanh có thể duy trì, không có mơ hồ, được tăng trưởng, được quảng đại, được tu tap, được viên mãn. Sự thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các bât thiện tư duy. 267. Này thợ mộc, thế nào là thiện tư duy? Ly dục tư duy, vô sân tư duy, bất hại tư duy. Những pháp này, này thợ mộc? được gọi là thiện tư duy. Và này thợ mộc, những thiện tư duy này sanh khởi như thế nào? Sự sanh khởi của chúng cũng được nói đến. cần phải trả lời là từ tưởng sanh khởi. Thế nào là tưởng? Tưởng có nhiều loại, đa chủng, sai biệt: Ly dục tưởng, vô sân tưởng, bất hại tưởng, từ đây những thiện tư duy sanh khởi. Và này thợ mộc5 những thiện tư duy này từ đâu được trừ diệt không có dư tàn? Sự trừ diệt của chúng cũng được nói đến. Ở đây, này thợ mộc? vị Tỷ-kheo diệt tầm và tứ, chứng và trú Thiền thứ hai, một trạng thái hỷ

lạc do định sanh, không tầm không tứ, nội tĩnh nhất tâm. Ở dây, những thiện tư duy ấy được trừ diet, không có dư tàn. Và sự thực hành như thế nào, này thợ mộc, là sự thực hành đưa đến diệt trừ các thiện tư duy? Ở đây, Tỷ-kheo khởi lên ý muốn5 nỗ lực, tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các ác, bất thiện pháp chưa sanh không có sanh khởi;... khiến cho các ác, bất thiện pháp đã sanh được trừ diệt;... khiên cho các thiện pháp chưa sanh nay được sanh khởi; khởi lên ý muốn, nỗ lực? tinh tấn, quyết tâm, sách tấn tâm khiến cho các thiện pháp đã sanh có thể duy tri, không có mơ hồ, được tăng trưởng, được quảng dại, được tu tập, được viên mãn. Sự thực hành như vậy là sự thực hành đưa đến diệt trừ các thiện tư duy. 268. Và này thợ mộc5 Ta chủ trương răng một người thành tựu mười pháp này, người ấy được thiện cụ túc, thiện tối thăng, là bậc Sa-môn thành đạt tối thượng, vô năng thắng. Ở dây, này thợ mộc? vị Tỷ-kheo thành tựu Vô học chánh tri kiến, thành tựu Vô học chánh tư duy, thành tựu Vô học chánh ngữ, thành tựu

Vô học chánh nghiệp, thành tựu Vô học chánh mạng, thành tựu Vô học chánh tinh tấn, thành tựu Vô học chánh niệm, thành tựu Vô học chánh định, thành tựu Vô học chánh trí, thành tựu Vô học chánh giải thoát. Này thợ mộc, Ta chủ trương rằng một người thành tựu mười pháp này sẽ được thiện cụ túc, thiện tối thắng, là bậc Sa-môn thành đạt tói thượng, vô năng thắng. Thế Tôn thuyết giảng như vậy, thợ mộc Pancakanga hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.